



ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γνωστικό αντικείμενο: Αγωγή υγείας

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών: Οικιακή Οικονομία, Κοινωνιολογία, Πληροφορική, Φυσική Αγωγή, Ιστορία και Πολιτισμός, Γλώσσα α & β Γυμνασίου, Λογοτεχνία.

Διδακτική προσέγγιση:

Η φιλία στη ζωή του εφήβου είναι πολύ σημαντική για τη συναισθηματική ανάπτυξη του, καθώς και για την κοινωνικοποίηση του. Στην περίοδο της εφηβείας παρατηρούμε τρία είδη δικτύων διαπροσωπικών σχέσεων τα Δίκτυα Φίλων, τα Δίκτυα Ηγετών και τα Δίκτυα των Ερωτικών Σχέσεων. Τα δίκτυα Ηγετών αποτελούνται από κάποιον/κάποιους εφήβους που έχουν το ρόλο του «Διάσημου», τα δίκτυα Φίλων είναι πιο ομοιογενή και τα άτομα είναι ισότιμα. Και τα δύο δίκτυα παρουσιάζουν ομαδοποίηση αγοριών και κοριτσιών. Τα συγκεκριμένα δυο δίκτυα σχηματίζονται και αποτελούνται από άτομα με παρόμοια χαρακτηριστικά ή συνήθειες που μέσω αυτών γίνονται δεκτά στην ομάδα. Ο Έφηβος με τις ταυτίσεις που κάνει, προσπαθεί να αντικαταστήσει τα γονεϊκά πρότυπα, με πρότυπα που είναι εξιδανικευμένες πατρικές ή μητρικές φιγούρες φίλιας. Χαρακτηριστική ταύτιση αυτής της περιόδου είναι η ταύτιση του εφήβου με έναν από τους όμοιούς του συνομηλίκους, που έχει τα ίδια ή παρόμοια προβλήματα με αυτόν, τις ίδιες ανησυχίες, τους ίδιους ενθουσιασμούς, αμφιβολίες και αντιδράσεις. Έτσι, δημιουργείται η φιλία ανάμεσα στους εφήβους που παίζει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της νεανικής «κρίσης». Οι εφηβικές φιλίες είναι συνήθως ζεστές, αποκλειστικές, γεμάτες έντονα συναισθήματα (τσακωμούς και συμφιλιώσεις). Η προδοσία από ένα φίλο είναι οδυνηρή εμπειρία για τον έφηβο και αποτελεί πλήγμα στο αίσθημα της προσωπικής αξίας. Τελικά, η φιλία στην εφηβεία έχει στόχο να προσφέρει μια ενθαρρυντική και εξιδανικευμένη εικόνα του εαυτού. Μέσα από την ενημέρωση και τη βιωματική προσέγγιση αναδεικνύονται διάφορες πτυχές του θέματος αυτού. Παράλληλα εφαρμόζει και την προληπτική μέθοδο ως προς τις επιθετικές συμπεριφορές και την υπακοή στην τάξη και απέναντι σε όλους.

Τάξη: Α', Β' και Γ' Τάξεις του Γυμνασίου

Χρονική διάρκεια: 1 διδακτική ώρα ανά ενότητα

Χώρος: Σχολική μονάδα, στη αίθουσα διδασκαλίας με διαδραστικό πίνακα ή στην αίθουσα πληροφορικής για χρήση Internet, είτε σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Υλικά & μέσα: Ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπρωτόκολλος ή /και διαδραστικός πίνακας, διαφάνειες σε παρουσίαση, γραφική ύλη.

Εκπαιδευτικό πρόβλημα:

- Ο εκπαιδευτικός καλείται να ακούσει πολλά παράπονα και να αναρωτηθεί πώς γίνεται δύο φίλες ή φίλοι να είναι μαζί, αφού τσακώνονται τόσο μεταξύ τους;
- Κατανόηση των δικτύων φίλιας στην τάξη και ενδεχομένως, τις συνήθειες ή τα γνωρίσματα του κάθε δικτύου.
- Διαχείριση παραπόνων, προβλημάτων, ανησυχιών, της ανασφάλειας και πιθανών διαφωνιών μεταξύ των μαθητών.
- Καλή επικοινωνία και διατήρηση διαύλων γόνιμου διαλόγου.
- Η δύναμη της φίλιας και η επίδραση της παρέας.

Στόχοι:

Οι μαθητές να:

- μάθουν να επικοινωνούν σε ομάδες.
- αποκτήσουν την επίγνωση του εαυτού τους.
- εφαρμόσουν τη δυνατότητα του ατόμου να είναι ενεργητικό και ανεξάρτητο από κοινωνικές επιρροές.
- προσπαθούν να ελέγχουν το περιβάλλον τους.
- αποκτήσουν τη δύναμη να αγαπούν, να εργάζονται και να διασκεδάζουν.
- αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες ώστε να επιλύουν οι ίδιοι τα προβλήματά τους στις προσωπικές τους σχέσεις.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι μαθητές

- θα μπορούν να χρησιμοποιούν ικανοποιητικά εφαρμογές στον Η/Υ.
- θα εξασκηθούν στην ενεργή ακρόαση και συζήτηση.
- θα μπορούν να προβλέπουν τις συνέπειες των πράξεών τους και να διαχειρίζονται δυσλειτουργικές συμπεριφορές, σε επίπεδο τάξης και σχολικού περιβάλλοντος.
- θα μπορούν να επιτύχουν καλύτερη συμμετοχή στην τάξη και στις σχολικές απαιτήσεις.

Για να υπάρξουν τα επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα, επιβάλλεται η ενθάρρυνση των μαθητών και η ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους.

Συνοπτική περιγραφή περιεχομένου:

Η φίλια στη ζωή του εφήβου είναι πολύ σημαντική για τη συναισθηματική ανάπτυξή του, καθώς και για την κοινωνικοποίηση του. Στο σενάριο αυτό, ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές του, ασχολούνται και καταγράφουν τα χαρακτηριστικά στοιχεία, που οφείλει να έχει μια φίλια και αναδεικνύουν τη διατήρηση υγιών σχέσεων με τους φίλους και την οικογένειά τους, με σκοπό να απολαμβάνουν τη ζωή, να μαθαίνουν εύκολα, να μπορούν να επανέλθουν ευκολότερα από τα δύσκολα γεγονότα και να διαχειρίζονται καλύτερα τα συναισθήματά τους. Δεδομένου ότι η αυτοεκτίμηση είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για τη διαμόρφωση φιλικών σχέσεων, τονίζεται ότι σε όλη την σχολική ζωή, η «καλή» μαθησιακή εικόνα είναι σημαντικός παράγοντας αυτοεκτίμησης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Δραστηριότητα 1η:

Διαπροσωπικές σχέσεις

Παρουσιάζεται η **εισαγωγική παρουσίαση** με το θέμα και τους στόχους της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας. Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να συλλέξουν ενημερωτικό υλικό για τις διαπροσωπικές σχέσεις, τη φίλια και την αυτοεκτίμηση από το Internet.

Οι μαθητές επικοινωνούν, συνεργάζονται μεταξύ τους και δημιουργούν κλίμα συντροφικότητας και δημιουργικότητας στην τάξη τους.

- **Εισαγωγική παρουσίαση**
- **Τα ευρήματά μου**

Δραστηριότητα 2η:

Τρόποι επικοινωνίας & αλληλεπίδρασης

Στόχος της δραστηριότητας αυτής είναι να καταγράψουν οι μαθητές τους τρόπους επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με άλλους μαθητές, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία φίλιας, αλλά και τα χαρακτηριστικά στοιχεία που οφείλει να έχει μια φίλια.

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να δουλέψουν ατομικά και να επεξεργαστούν την αντίστοιχη εργασία.

Οι μαθητές ολοκληρώνουν την εργασία τους, χρησιμοποιώντας τις παρακάτω Λέξεις- Κλειδιά. Οι εργασίες αξιολογούνται από τον εκπαιδευτικό και παρουσιάζονται στην τάξη. Αναρτώνται στην πλατφόρμα του προγράμματος.

Λέξεις - Κλειδιά: **Φιλία, Εφηβικά δίκτυα, Υγιείς Φιλικές Συμπεριφορές, Επιρροή**

- **Εργασία: τρόποι επικοινωνίας & αλληλεπίδρασης**

Δραστηριότητα 3η:



Φιλία

Ο Εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες των 4-5 ατόμων και ζητά από τις ομάδες να συζητήσουν μεταξύ τους τα ακόλουθα ερωτήματα, δίνοντας χρόνο στα παιδιά να επεξεργαστούν το καθένα από αυτά:

- «Πώς διαλέγετε τους φίλους σας;»
- «Όταν έχετε γιορτή – γενέθλια καλείτε όλα τα παιδιά της τάξης στο πάρτι σας;»
- «Είναι σημαντικό για εσάς να έχετε φίλους; Γιατί;»
- «Τι χαρακτηριστικά έχει μια φιλία;»
- «Πώς νιώθετε όταν κάποιος δε σας κάνει παρέα»

Αφού οι μαθητές συζητήσουν, συμφωνούν τι απ' όλα αυτά θα ήθελαν να μοιραστούν ανοιχτά με όλους στην τάξη και ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας τα μεταφέρει.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε αυτή τη δραστηριότητα παίζει καίριο ρόλο αφού καλείται να εξηγήσει με απλά λόγια μετά την ολοκλήρωσή της ότι:

- Η φιλία είναι σημαντική και αξίζει να διεκδικούμε τους φίλους μας.
- Είναι πιθανό ένα παιδί να ταιριάζει περισσότερο με κάποια παιδιά τα οποία επιλέγει και τον επιλέγουν ως φίλο.
- Δεν είναι δυνατό να γινόμαστε αποδεκτοί απ' όλους

Στη συνέχεια ζητά να συμπληρώσουν την εργασία με τις απαντήσεις που οι ίδιοι έδωσαν στα ερωτήματα.

- **Εργασία: φιλία**

Δραστηριότητα 4η:

Μιλάμε θετικά για τους άλλους

Στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι ο εντοπισμός των θετικών στοιχείων στους άλλους και η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών.

Ο εκπαιδευτικός μοιράζει το φύλλο εργασίας. Οι μαθητές κάθονται σε κύκλο και σημειώνουν το όνομά τους στο κουτάκι και γυρίζουν ανάποδα το φύλλο. Ξεκινά μουσική και με ένα σύνθημα (π.χ. κτύπημα χεριών) οι μαθητές δίνουν το φύλλο που κρατούν στον διπλανό (τα φύλλα μεταβιβάζονται σε κυκλική φορά 3-4 φορές). Όταν σταματήσει η μουσική, παίρνει ο κάθε μαθητής το φύλλο εργασίας που του έτυχε και αποχωρεί από τον κύκλο. Πάει σε κάποιο άλλο σημείο που θέλει και γράφει για το πρόσωπο που του έτυχε ένα θετικό σχόλιο για το χαρακτήρα ή την εμφάνισή του. Επιστρέφει μετά στον κύκλο. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να συμπληρωθούν όλα τα αριθμημένα σημεία από τους μαθητές. Όταν αυτό συμβεί, τα φύλλα μεταβιβάζονται στον κύκλο έτσι ώστε το καθένα να πάει στον αρχικό του κάτοχο. Τα παιδιά διαβάζουν τα θετικά σχόλια των συμμαθητών τους. Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κάποιοι μαθητές να πάρουν αρνητικά σχόλια, ο εκπαιδευτικός μπορεί να μαζέψει όλα τα φύλλα εργασίας, να τα δει πρώτα ο ίδιος και να τα δώσει μετά στα παιδιά.

- **Εργασία: μιλάμε θετικά για τους άλλους**



Δραστηριότητα 5η:

Ελαττώματα vs Προτερήματα

Με τη δραστηριότητα αυτή στοχεύουμε οι μαθητές να αντιληφθούν ότι όλοι έχουν ελαττώματα και προτερήματα. Σε μία κόλλα Α4 ή στο αντίστοιχο **Φύλλο Εργασίας** οι μαθητές καλούνται να γράψουν ανώνυμα τρία ελαττώματα και τρία προτερήματά τους. Ο εκπαιδευτικός συλλέγει τα φύλλα και παρουσιάζει ένα-ένα χωρίς να αποκαλύπτονται ταυτότητες εκτός και αν το επιθυμούν οι ίδιοι οι μαθητές. Γίνεται συζήτηση: ποια ελαττώματα/προτερήματα εντοπίστηκαν σε πολλά παιδιά, ποια ελαττώματα μπορεί να θεωρηθούν προτερήματα από άλλους κ.ο.κ. Τονίζεται ότι κανένας δεν έχει μόνο ελαττώματα ή μόνο προτερήματα. Μπορεί να σχολιαστεί και το γεγονός ότι κάποιιοι μπορεί να δυσκολεύτηκαν να βρουν τα ελαττώματα ή τα προτερήματά τους.

5

ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Αν το επιθυμούν οι μαθητές, μπορεί να ακολουθήσει το παρακάτω παιχνίδι. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει το κάθε φυλλάδιο και τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν ποιος το συμπλήρωσε. Όταν παρουσιαστούν όλα τα φυλλάδια ακολουθεί παιχνίδι μνήμης/αλληλογνωριμίας στον κύκλο: Ο εκπαιδευτικός είναι στη μέση του κύκλου. Δίνει το λόγο στους μαθητές με κάποιο αντικείμενο (π.χ. μπαλάκι) και τα ρωτά κάθε φορά να θυμηθούν ποιος συμμαθητής / συμμαθητές τους έχουν ένα συγκεκριμένο ελάττωμα / προτέρημα.

- **Εργασία: ελαττώματα vs προτερήματα**

Δραστηριότητα 6η:

Η επίδραση της παρέας

Μέσα από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά να αναστοχαστούν την επίδραση των φίλων στην παρέα και να εξερευνήσουν συναισθήματα σχετικά με δύσκολες καταστάσεις. Η ανάπτυξη του στόχου μπορεί να γίνει με παιχνίδι ρόλων.

Γίνεται συζήτηση στην τάξη για περιπτώσεις όπου νεαροί/παιδιά πειραματίζονται με το κάπνισμα/επηρεάζουν άλλους συνομήλικους να ασχοληθούν με αυτό. Οι μαθητές μοιράζονται σε ομάδες. Κάθε ομάδα παίρνει ένα έντυπο (φύλλο εργασίας), ώστε να καταγράψει στοιχεία για μια περίπτωση και στη συνέχεια να την παρουσιάσει με αυτοσχεδιασμό:

1. Περίπτωση (τι έγινε;),
2. Άνθρωποι-ρόλοι που εμπλέκονται (οι μαθητές αποφασίζουν ποιοι θα παρουσιαστούν και ποιος είναι ο ρόλος του καθενός),
3. Τι έγινε στην αρχή; (γράφουν προτάσεις για το πώς ξεκινά η υπόθεση),
4. Συναισθήματα ατόμων ξεχωριστά (γράφουν για το κάθε ρόλο τι θα νιώθει για να είναι ευκολότερη η δραματοποίηση),
5. Τι έγινε στο τέλος; (γράφουν με λίγες προτάσεις πώς θα εξελιχθεί και πώς θα καταλήξει η ιστορία),
6. Συναισθήματα των ατόμων στο τέλος (τα παιδιά καταγράφουν για κάθε ρόλο πώς θα νιώθει στο τέλος ο καθένας).

Οι μαθητές κάνουν ένα μικρό συντονισμό για τους ρόλους στην ομάδα και παρουσιάζουν τη σκηνή/περίπτωσή τους στην ολομέλεια. Ακολουθεί συζήτηση της κάθε περίπτωσης και ίσως και εισηγήσεις προς τις ομάδες για αλλαγή σεναρίου ή αλλαγή του τέλους.

Η δραστηριότητα μπορεί να ολοκληρωθεί ως εξής:

Τα παιδιά στέκονται σε κύκλο. Κάνουν ένα βήμα προς τον κύκλο λέγοντας το πραγματικό τους όνομα (ή το ρόλο τους αν είναι πιο ευχάριστο) και λένε τι τους άρεσε από τη δραστηριότητα (θα μπορούσαν τα παιδιά να ενθαρρυνθούν να φέρουν από το σπίτι τους αντικείμενα/αξεσουάρ που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε μια θεατρική σκηνή).

- **Εργασία: η επίδραση της παρέας**